

Bu konuşma 3–5 Nisan 2015'te Hamburg'da meydana gelen “Kapitalist Moderniteye Meydan Okumak II: Kapitalist Moderniteyi Teşrih Etmek– Demokratik Konfederalizmi İnşa Etmek” konferansında sunuldu. Konferansın metinleri <http://networkaq.net/2015/speeches> adresinde bulunur.

4.2 Fidan Yıldırım

Öz savunma konsepti

Kapitalist moderniteye karşı demokratik moderniteyi yaratmanın en önemli esaslarından birisi, ulus devlete alternatif olarak demokratik ulusu geliştirmektir. Demokratik ulusun en önemli ayaklarından birini ise, öz savunma sistemi oluşturur.

Doğadaki her varlığın bünyesinde bir savunma mekanizması olduğundan söz edilebilir.

Canlılar dünyasında da her tür kendisine özgü bir savunma sistemine sahiptir. Savunmasız tek bir canlıdan söz edilemez. Canlılar sahip oldukları öz savunma sistemine dayanarak varlıklarını koruyabilir ve sürdürebilirler.

İnsanlar da gerek tek tek gerekse toplum olarak yaşamlarını sürdürebilmek için bir savunma sistemine ihtiyaç duyarlar. Hem doğadan hem diğer canlılardan ve hem de kendi türünden kendisini korumak zorunda olan insan türü çok yönlü ve güçlü bir savunma ihtiyacı içindedir. İnsan türünde savunma biyolojik olduğu kadar toplumsaldır da. Biyolojik savunma her canlı varlıkta doğuştan var olan savunma güdülerince yerine getirilir. Oysa toplumsal savunma topluluğun tüm fertlerince ortaklaşa gerçekleştirilir. Topluluğun asli bir işlevi olan savunma yaşamın sürdürülmesinin garantisidir ve topluluğun sayısı ile örgütlenme biçimi üzerinde doğrudan etkide bulunur.

Canlılar dünyasının öz savunmasından çıkarılabilecek önemli sonuçlardan biri şudur: Bu savunma yalnızca varlıklarını korumaya dönüktür; yani kendi türünden veya başka türlerden varlıkların üzerinde hakimiyet kurma ve sömürgeleştirme amacına dönük değildir. Böyle bir sistemi yoktur. Hakimiyet ve sömürge sistemleri geliştiren tür insan türü olmuştur. İnsan türünün zihniyet gelişmesinin sömürü olanaklarına yol açması ve buna bağlı olarak artık ürün elde edilmesi buna olanak sunmuştur. Bu durum, varlığını koruma çabasının yanı sıra emek değerlerini korumaya dönük sosyal savaşların da doğuşuna yol açmıştır. Doğal toplumun emek değerlerinin gasbı üzerinden gelişen hiyerarşik devletçi egemenlik toplumsallığı oluşturan tüm değerlere bir saldırının ifadesidir. Avcı kurnaz adamla gelişmeye başlayan saldırı-savunma araç ve taktikleri, toplumun topyekun katıldığı ortak savunmanın yerine toplumdan kopan özel askeri örgütlenmeler geçirerek bu gücün baskısı altında toplumsallığı dağılma sürecine sokmuştur. Mitolojik ideolojiler altında toplum alt ve üst toplum olarak ikiye bölünmüştür. Üst toplumun ifadesi olarak ve kent merkezli oluşan devlet, doğal toplumun tüm değerlerini yerle bir ederek sınıflaşmayı, sömürüyü, saldırıyı, cinsiyetçiliği, eşitsizliği doğurdu.

Bugün çokca kullanılan “terör”, “terörist” gibi kavramlar kaynağını esas olarak bu devletçi anlayıştan almaktadır. Bu temelde, saldırı ve savunma konularının ele alınışında dünyada temel olarak iki kamptan söz edilebilir. Bunlardan birisi, kapitalist modernitenin çıkarlarını esas alan devletçi toplum kampı, diğeri de demokratik toplum kampıdır. Her iki kamp da savunma ve saldırı konularına kendi bakış açısı temelinde yaklaşır. Ancak demokratik toplum güçlerinin tarih boyunca yürüttükleri mücadelenin devletçi toplum yasalarına etkide buldukları da bir gerçektir.

Tarihsel gelişim içinde ele alındığında görülecektir ki, toplumlar tarihi ağırlıklı olarak farklılıkların kendilerini özgürce ifade ettikleri birliklerin tarihidir. Tarihin uzunca bir döneminde hakim olan monarşik imparatorlukların ve meşruti krallıkların hükmü altında bile yaşanan budur. Toplumsal yaşamın temel yasası olan çokluğa dayalı birlik ilkesi ulus devletlerin hakim olduğu kapitalist modernite çağına kadar ağırlıkta varlığını sürdürmüştür. Ulus devletlerin tekçi sistemi hakim olmadan önce, bir egemen sınıf ya da üst topluma dayalı da olsa farklı toplum kendi güvenlik sorununu yine kendisi çözmekteydi. Ancak Fransız Devrimi ile birlikte farklılıkların varlığı ulus devlete karşı bir saldırı olarak nitelendirilip mutlak merkezîyetçilik ve tekleşme dayatılmaya başlanmıştır. Böylece, saldırı kavramına ulus devletin çıkarları temelinde anlamlar yüklenmiştir. Bugün de Ortadoğu başta olmak üzere dünyanın birçok alanında emperyalistlerce halklara karşı geliştirilen saldırılar savunma adı altında yürütülmektedir. Bu da açıkça ortaya koymaktadır ki, tüm farklılıklar saldırgan olarak nitelendirilmekte ve ezilmeleri meşru görülmektedir. Bu anlayışın vardığı sonuç; ulus devlet örgütlenmesi ve onun ideolojisi olan milliyetçiliğin doruk noktası faşizm olmuştur. İnsanlığa karşı bir saldırı ve soykırım hareketi olarak faşizm karşı tepkilerin doğmasına yol açmış; toplumsal alanda reel sosyalizmde ifadesini bulan devrimler ile ulusal kurtuluş hareketlerinde somutlaşan etnisite direnişlerinin bir sonucu olarak kapitalist modernite kendisini hukuksal ve idari alanda gözden geçirme ihtiyacı duymuştur. “Üç kuşak haklar” adı altında ”kişi hak ve özgürlükleri; ekonomik, kültürel ve sosyal haklar ile dayanışma hakları” olarak yeniden tanımlanmıştır. Böylece, farklı uluslar ve toplulukların hukuki olarak da koruma altına alınmış bulunan doğal hakları için mücadeleleri meşruiyet kazanmıştır. Meşru savunma alanında hukuksal olarak yara alan ulus devletin tekçi yapısı idari-siyasi düzenlemelerle bozulma sürecine girmiş bulunmaktadır.

Günümüzde artık devlet yapılanmasını esas alan hiçbir güç toplumun öz savunmasını gerçekleştirme görevini üstlenemez; öz savunmayı gerçekleştirmenin yolu, tüm toplumsal farklılıkların yaşamın her alanında örgütlü karar düzeyine ve eylem gücüne ulaşmasından geçmektedir. Öz savunma ancak siyasetin elit grupların elinden çıkarak topluma mal edilmesiyle mümkün olabilir.

Demokratik toplum perspektifinden bakıldığında şunu önemle belirtmek gerekir: Özsavunma denince kastedilen askeri bir duruş ya da silahlı örgütlenmeden ziyade, toplumun kendisini her alanda korumak için örgütlenmesi ve bu örgütlenmelere dayanarak mücadele etmesidir. Ancak, devletçi sistemin topluma dönük saldırılarını boşa çıkarmak ve toplumu korumak için, ihtiyaç duyulduğunda askeri örgütlenmelere gidilmesi de olasıdır. Bundan amaç; toplumun tüm farklılıklarıyla korunmasıdır. Bu da meşru savunma olarak değerlendirilebilir. Böylesi bir askeri örgütlenme dahi toplum yaşamının korunması ve yeniden örgütlenmesine hizmet ettiği için salt askeri bir örgütlenme olarak da değerlendirilemez. Toplumun hizmetindeki askeri güçlerin işlevi, temel öz savunma güçleri olarak demokratik toplum mücadelesinin hızlandırılması ve korunmasında katalizör rolü oynamaktır. Bu işlevlerinden uzaklaşan askeri güçler iktidarcı güçlerin çıkarlarının aleti birer saldırı gücüne dönüşmekten kurtulamazlar.

Toplumsal güvenlik; dil, kültür gibi toplumun farklılığını ortaya koyan kimliksel özellikler ile ekonomik, siyasal vb. temel yaşamsal ihtiyaçların karşılanması önündeki tüm askeri, hukuki, idari vb. engellerin ortadan kaldırılması ve ahlaki politik örgü içine, yani temel yaşam alanlarına yapılan saldırıların püskürtülmesi için her türden toplumsal örgütlenmenin gerçekleştirilmesini ifade eder. Bu da kendi farklılığını kendi iradesi ile göstermeyi esas alan toplumsal alan örgütlenmesini zorunlu kılar. Toplumun güvenliğinin teminatı tüm yaşamsal alanlarda meclisler, komünler, kooperatifler, eğitim ve sağlık örgütleri, ekonomik işletmeler gibi kendi öz örgütlenmelerini yaratmasıdır. Bunların yanısıra toplum iradesine tabi olan, onun tarafından gerektiğinde dağıtılan ya da görevden alınan özel güvenlik örgütlenmeleri ya da görevlendirmelerine gidilebilir. Günümüz dünyasının askeri örgütlenmeleri ve tekniği ile savaşlar göz önüne alındığında salt sivil örgütlenmeler ile güvenliğin sağlanması zordur. Bu nedenle oluşturulmak zorunda kalınan tüm güvenlik birimleri ve görevleri her koşulda kesinlikle toplumsal alanın denetimi altında olmalıdır. Tarihte bunun örnekleri vardır: 17.-18.-19. yüzyıl komünlerinin ve konfederal örgütlenmelerinin oluşturulan askeri ve hukuksal düzenlemelerinde tam yetkili olan, komünler ve şehir meclisleridir. Antikçağ Atina Demokrasisinde de ordu ve komutanlar meclis

onayından geçmektedir. Atinalıların düzenli bir orduları olmamasına ve bugün İsviçre'de olduğu gibi dönemsel askeri eğitimler almalarına rağmen kendilerinden kat kat üstün Pers orduları karşısında demokrasilerini koruma gücünü gösterebilmişlerdir. Demokrasinin özünde devletten uzaklaşmak ve toplumsal alanı esas almak vardır. Çünkü toplum güvenliğinin en temel düşmanı devlet ve ona ait özel kurumlardır. Bu anlamda öz savunma devlet dışı toplumsal kuruluş olarak demokratik ulusun en temel toplumsal kimlik ve toplumsal alan savunması anlamına gelmektedir.

Öz savunma, her ne kadar gerektiğinde kullanmayı dışalamasa da, salt silahlı yapıyı öngörmez; salt silahlı yapılanma olarak ele alınamaz. O, toplumun kendi kimliği ve öz yaşamı konusunda her alanda örgütlenmesini ve bu temelde alınacak kararları kendi öz iradesiyle alıp kendi gücüyle hayata geçirmesini ifade eder. Yine, halka ve ülkeye ait olup da sömürgeci güçlerce gasp edilen değerleri onların elinden geri alıp toplumsal değerler hanesine katmak öz savunmanın kapsamı içindedir. Toplum hem değerlerini koruyabilecek ve hem de gasp edilmiş haklarını elde ederek kendi kendini yönetebilecek konuma ulaşmalıdır. Demokratik ulusu yaratmanın yolu buradan geçmektedir.

Kürt toplumu gibi ekonomik, siyasi, kültürel, fiziki ve sosyal olarak soykırımla karşı karşıya bulunan toplumların kendilerini bu soykırımlara karşı koruyacak örgütlenmelere yönelmesi, tam anlamıyla bir öz savunma mücadelesi ve bir haktır. Bir toplumu ortadan kaldırmaya yönelik bilinçli-örgütlü ve planlı olarak organize olmuş güçlerin yürüttüğü kapsamlı bir saldırı olan soykırım bir insanlık suçudur. Soykırımı ve topluma her türlü saldırıyı önlemenin tek yolu, toplumun kendi kendine yeterli hale gelmesini sağlamaktır. Kendi sorunlarını çözme gücüne ulaşmış ve bunu süreklileştirme yeteneğini kazanmış toplumlar, güvenlik ve savunma sorunlarını da önemli oranda çözmüş toplumlardır. Aynı şekilde, geliştirecekleri çeşitli kurum ve kuruluşlar yoluyla kendilerini sürekli geliştirip yetkinleştirme şansları vardır. Toplumu bilinçlendirme faaliyetleri için kuracakları siyaset akademileri; egemenlikçi sistemin ve işbirlikçisi erkeğin saldırılarına karşı kadınlar için sığınma evleri; komünal ekonominin ve ortaklaşmacı-dayanışmacı yaşamın geliştirileceği kooperatifler; toplumun kendi asli işi olan politikayı yapabilmesi için kuracağı meclisler, konseyler, kongreler gibi temel toplumsal örgütlenmeler birer özsavunma merkezidir.

Kültürel soykırıma karşı, tüm farklılıkların kendi özgünlükleriyle kendilerini örgütlemeleri ve soykırımcı egemen kültüre karşı geliştirilen tüm mücadele biçimleri özsavunma kapsamına girer.

Siyasal partiler, sivil toplum örgütleri gibi, siyasi soykırıma karşı geliştirilen tüm örgütlenmeler ile onlarca geliştirilen referandum boykotu, sivil itaatsizlik eylemleri türünden mücadele biçimleri özsavunma çerçevesi içindedir.

Ekonomik soykırıma karşı geliştirilen kolektif emeğe dayalı üretim-tüketim örgütlenmeleri demokratik karakterde eylemler olup özsavunmanın ekonomik boyutunu ifade ederler. Toplumların egemenler tarafından açlıkla terbiye edilip teslim alınması gerçeği göz önüne alındığında özsavunmanın bu biçiminin önemi daha da yakıcı görülür.

Toplumu parçalama yoluyla zayıf düşürüp kendine bağlamayı esas alan, uygarlık hastalıklarını topluma bulaştırarak onu çürütmeyi hedefleyen soykırım politikalarına karşı gerçekleştirilecek her türden dayanışma, yardımlaşma, örgütlenme, birbirini tamamlama ve irade kazanma tutumu; bu amaçla örgütlenme ve bilinç kazanma özsavunmanın en değerli biçimlerinden birini oluşturacaktır.

Egemen ve sömürgeci güçlerin ordularında asker olmayı, onlara koruculuk vb. tarzlarda alet olmayı reddetmek halkın en doğal özsavunma reflekslerinden biri olmalıdır.

Yukarıda özsavunma kapsamında belirtilenler devlet dışı yapılar için belirtilmiştir. Devlet dışı doğaya sahip demokratik ulusun kendisini savunma ve güvenliğini alma esaslarıdır. Devlet hiçbir şekilde toplum açısından bir savunma ve güvenlik mekanizması olarak ele alınamaz. Özsavunmayı sadece silahlı güçlerin devlet güçlerine karşı çıkması olarak ele almak da bir yanlışlık ve yanılıdır. Devletlerin toplum üzerindeki saldırılarının gerekçesi haline getirilen bu anlayışın aşılması ve özsavunmanın toplumun her açıdan savunulması olarak ele alınması büyük önem taşır.

Toplumun en çok ezilen ve baskı altına alınan kesimi olarak kadınlar için de özsavunma ihtiyacı hayati önemdedir. Ataerkil sistem altında her türlü hakları gasp edilen kadınlar ancak kendi özsavunma mekanizmalarını oluşturarak maruz bırakıldıkları aşağılanma, taciz, tecavüz ve kırım politikalarını alt-edebilirler. Bunun için de tarihlerini öğrenip her alanda kendi öz örgütlenmeleri ve kurumlaşmalarını yaratmaları, hayatın her alanında kendilerine yer açmaları ve gerekirse askeri güçlerini de yaratmaları gerekmektedir.

Rojava Kürdistan'ında devlet ordularının bile karşısında duramadığı DAİŞ çetelerine karşı kazanılan zafer halkın özsavunma sisteminin başarısının canlı bir örneğidir. Kadınların Kobani direnişi ve Rojava sisteminin yaratılmasındaki rolleri tüm dünyanın dikkatini çekmiştir. Bu gerçekler de göstermektedir ki, Sayın Abdullah Öcalan'ın özsavunma perspektifleri de halkların ve kadınların kurtuluşu ve alternatif bir sistem kurmalarında yol açıcı özelliğe sahiptir.

Fidan Yıldırım: Gazeteci ve siyasetçi. 1980lerden bu yana Kürt halkının ve kadınların özgürlüğü için çeşitli çalışmalarda yer aldı. Çeşitli Kürt gazetelerinde uzun yıllar çalıştı ve yazmaya devam ediyor. Siyasi görüşleri nedeniyle Türkiye'de 11 yıl cezaevinde kaldı.